

سیره اهل بیت علیهم السلام
در برخورد با
مسلمانان غیرشیعه

سید توقیر عباس کاظمی

معارف اسلامی ناب، نیاز بشر تشنه معنویت امروز است. در این دوران که بسیاری آن را عصر پایان جهان می‌دانند، گرایش به دین و معنویت، سرعتی شگفت یافته است. در این میان، اسلام بیشترین سهم را از این گرایش به دین دارد، و چرا چنین نباشد؟ اسلام دین انسانی زیستن، عدالت‌پرووری و عشق به هم‌نوع است و بشر این عصر، این گوهر گمشده را در اسلام ناب یافته است.

از سوی دیگر، گسترش پرشتاب رسانه‌ها و ابزارهای انتشار اطلاعات، بی‌وقفه موجب پدید آمدن پرسش‌ها و شبهات جدیدی می‌شود که تا اندکی پیش از این، هیچ‌کدام از آنها قابل تصور نبود. این انفجار اطلاعات، به‌ویژه در دنیای مجازی، اغلب فرصت ژرف‌اندیشی را از انسان سلب می‌کند و همین موجب شناخت نادرست یا ناقص از بسیاری امور، به‌ویژه مفاهیم و معارف دینی می‌گردد.

بنابراین، تبلیغ و نشر مؤثر معارف اسلامی ناب، رسالت خطیری است که بر عهده همه متولیان این امر می‌باشد. بدون تلاش خالصانه و آگاهانه برای رسیدن به این هدف، پتانسیل عظیمی که در گرایش بشر به معنویت در این عصر پدید آمده، به هدر خواهد رفت.

نشر «نورالامین» به سهم خود می‌کوشد تا بخش اندکی از رسالت عظیم نشر معارف اسلامی ناب را به بهترین شکل ممکن انجام دهد و در این راستا از پیشنهادها و انتقادهای همه فرهیختگان این عرصه، برای غنا بخشیدن به آثار خود استقبال می‌کند.

فهرست

مقدمه	۹
۱. کلیات و مفاهیم	۱۳
مفهوم‌شناسی سیره	۱۳
۱. «سیره» در لغت	۱۳
۲. «سیره» در اصطلاح	۱۴
مفهوم‌شناسی اصطلاح اهل بیت	۱۶
مفهوم‌شناسی برخورد	۱۸
مفهوم‌شناسی مسلمانان غیر شیعه	۱۸
۲. مبانی فکری برخورد اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> با مسلمانان غیر شیعه	۲۱
مسلمان دانستن گوینده شهادتین	۲۱
به رسمیت شناختن حق زندگانی پیروان مذاهب اسلامی	۲۳
احترام به مقدسات مذاهب اسلامی	۲۶
حفظ وحدت و انسجام اسلامی و پرهیز از عملکرد تفرقه‌ای	۳۰
ارتباط با دیگر مسلمانان و پرهیز از انزوای اجتماعی	۳۷
توجه به سطح شناخت و عواطف مذهبی دیگران	۳۹
۳. سیره اهل بیت <small>علیهم‌السلام</small> در برخورد با عموم مسلمانان غیر شیعه	۴۵
رعایت ادب و اخلاق اسلامی	۴۵
۱. خوش رفتاری	۴۹
۲. پرهیز از بدگویی	۵۳
پیش‌قدم شدن در امر خیر	۵۵

- همکاری در رفع مشکلات ۵۷
- تلاش برای برقراری ارتباط صمیمی ۵۹
۱. حضور در مساجد و نماز جماعت غیر شیعیان ۶۰
۲. شرکت در مراسم حج و سایر عبادت های اجتماعی ۶۷
- آزاداندیشی و پرهیز از برخورد خشن ۶۸
- گفت و گوئی امام جواد علیه السلام درباره بعضی از احادیث جعلی ۷۰
۴. سیره اهل بیت علیهم السلام در برخورد با عالمان غیر شیعه ۷۵
- احترام و بزرگداشت عالمان ۷۵
- بحث آزاد و مناظره علمی ۷۸
۱. مباحثه علمی امام جواد علیه السلام با یحیی بن اکثم ۸۰
۲. مناظره امام جواد علیه السلام در مورد چگونگی قطع دست دزد ۸۳
- انتقاد سازنده در جهت تثبیت معارف اسلام ناب ۸۷
۱. انتقاد امام باقر علیه السلام به ابوحنیفه ۸۷
۲. انتقاد امام صادق علیه السلام به ابوحنیفه به دلیل روگردانی از اهل بیت ۸۸
- مبارزه با اعتقادهای انحرافی و اجتهادهای باطل ۸۹
- پرهیز از برخورد تحقیرآمیز ۹۴
۵. سیره اهل بیت علیهم السلام در برخورد با مسلمانان جاهل و بی بصیرت غیر شیعه ۹۷
- حلم و بردباری ۹۷
۱. حضرت علی علیه السلام و اهانت مردی از خوارج ۹۸
۲. امام حسن علیه السلام و اسائه ادب مرد شامی ۹۸
۳. امام سجاد علیه السلام و مرد هتاک ۱۰۰
۴. امام کاظم علیه السلام و اهانت ابن هیاج ۱۰۱
- تلاش برای فراهم آوردن زمینه هدایت ۱۰۲
- تأکید به شیعیان برای پرهیز از مقابله به مثل ۱۰۲
- نکته مهم در مورد برخورد تسامح با جاهلان فریب خورده ۱۰۵
۶. سیره اهل بیت علیهم السلام در برخورد با حاکمان غیر شیعه ۱۰۷
- مقدمه ۱۰۷
- به رسمیت نشناختن حاکمیت آنان ۱۰۷
۱. امتناع از بیعت با خلفا ۱۰۸

۲. اعلام صریح نامشروعیت دستگاه خلافت ۱۱۰
۳. انتقاد و اعتراض به حاکمان و موضع‌گیری در برابر آنان ۱۱۵
۴. امتناع از پذیرش منصب حکومتی ۱۲۳
- واقعیّت پذیرش ولایت عهدی توسط امام رضا علیه السلام ۱۲۴
۵. برحذر داشتن اصحاب خویش از خدمت به دستگاه خلافت ۱۲۶
- داستان امام موسی کاظم علیه السلام و صفوان جمال ۱۲۹
- جلوگیری از حرکت مسلحانه بی حاصل ۱۳۲
- همکاری در امور مهم اجتماعی مسلمانان ۱۳۸
۱. ارشاد در احکام و مسائل شرعی ۱۳۹
۲. ارشاد و راهنمایی در مسائل علمی ۱۴۲
- الف) همکاری با ابوبکر در پاسخ به سؤال‌های یهودی ۱۴۳
- ب) همکاری با عمر در پاسخ به عالمان یهود ۱۴۴
- ج) پاسخ به عقیده‌ای که عمر متوجه واقعیّت آن نشد ۱۴۵
۳. ارشاد و راهنمایی فکری در برخی مسائل مهم حکومتی ۱۴۸
- الف) میزان دریافت از بیت المال ۱۴۹
- ب) مصرف جواهر کعبه ۱۴۹
- ج) تقسیم سرزمین‌های عراق ۱۵۰
- د) اما باقر علیه السلام و پیشنهاد ضرب سکه اسلامی ۱۵۰
- ه) پیشنهاد امام رضا علیه السلام در انتخاب مرزبانان ۱۵۲
۴. ارشاد و راهنمایی در امور قضایی ۱۵۲
- الف) قضاوت درباره مرد شراب‌خور ۱۵۲
- ب) زن دیوانه زنا کار ۱۵۳
- ج) دعوی دو زن درباره پسر بی‌چه ۱۵۴
- د) زنی که دعوی ارث همسر را داشت ۱۵۵
۵. ارشاد و راهنمایی در امور جنگی و دفاعی ۱۵۵
- الف) راهنمایی ابوبکر در جنگ با رومیان ۱۵۶
- ب) راهنمایی عمر در نبرد با رومیان ۱۵۷
- ج) راهنمایی عمر در جنگ با فارسیان ۱۵۷
- تلاش در جهت افشای ماهیت ضد دینی حاکمان ۱۶۱
- بهره‌گیری از سیاست تقیه برای حفظ اسلام ناب و جامعه شیعه ۱۶۷

۱. نماز خواندن معصومان پشت سر حاکمان ۱۶۹
۲. افطار نمودن با آنها در ماه مبارک رمضان ۱۷۰
۳. خطاب به خلفا با لقب امیرالمؤمنین ۱۷۰
۷. شبهاتی در مورد برخورد خوب با عموم غیر شیعیان ۱۷۷
- برخورد دوستانه با غیر شیعیان و خطر گمراهی پیروان حق ۱۷۷
- برخورد دوستانه با غیر شیعیان به معنای دست برداشتن از اعتقاد به حق ۱۷۸
- فرهنگ لعن و تبری در میان شیعیان و ارتباط آن با برخورد دوستانه با دیگران ۱۷۹
- ضرورت برخورد دوستانه با غیر شیعیان حتی در زمان غیر تقیه خوفی ۱۸۴
- نکته ای بسیار مهم در مورد برخورد با غیر شیعیان ۱۸۶
- کتابنامه ۱۸۷